

2. neděle postní C – 21.2.2016

Téma: Milosrdenství pomáhá dosáhnout cíle života člověka: oslava Boha a spása člověka.

Možná, že jsme dlouho zapomínali ukazovat cestu milosrdenství a žít ji. Pokušení požadovat vždy a jen spravedlnost na jedné straně vedlo k opomenutí, že spravedlnost je sice prvním nezbytným a neodmyslitelným krokem, ale že církev potřebuje jít dál, aby dosáhla vyššího a významnějšího cíle.

Tedy jaký je ten cíl? Dobrá otázka, co je cílem života křesťana vůbec? Oslava Boha a spása člověka. Oslava Boha, tedy ne výsměch, ne ničení toho, co Bůh koná. A to se myslí i na lidech i na vztazích v rodině, i na sousedech: oslava Boha, tedy ne ničení a ne nepřátelství vůči lidem, které Bůh zahrnuje svou láskou. Spása je druhou polovinou cíle života člověka: abychom si vybrali život a ne smrt. Nebe je plnost života, tam jsme nejbližší realitě světa a vesmíru. Vzdálit se od Boha znamená, že života je méně a že svět je víc a víc nepřátelský. Právě tomu říkáme peklo – kdy jsme dál od Boha jako pramene života a svět je víc a víc nepřátelský. Spása člověka znamená můj život s Bohem a pomoc druhým k životu s Bohem.

Boží milosrdenství je velkorysou Boží odpovědí na naši nouzi. Bůh je oslaven při nápravě hříšníka – vždyť se raduje z obrácení člověka – to za chvíli připomene papež několika Ježíšovými podoběnstvími. Návrat ztraceného syna je vždy oslavou Boha, oslavou jeho milosrdenství. A na naší spáse Boží milosrdenství pracuje přímo: abychom nestrádali, abychom byli blízko pramene života, kterým je Bůh, abychom se neblížili peklu, kde svět je nám nepřátelský, ale aby svět a místo kde žijeme, byl jako dům Boha, milosrdného Otce.

Na druhé straně je smutné vidět, jak se vytrácí zkušenost odpuštění v naší kultuře. Dokonce samo toto slovo jako by někdy mizelo. Bez svědectví o odpuštění však zbývá pouze neužitečný a neplodný život, jako by se žilo na bezútěšné poušti.

Proč je život bez odpuštění pouští? Na poušti je jen co, co tam doneseme. A to se to ještě musí chránit, aby to nevyschlo, nespálilo se, nezasypalo se pískem. Zatímco v zahradě se život o slovo hlásí sám. Vše roste. Ježíšovými slovy z podoběnství – jestliže semeno padne na dobrou půdu, roste a klíčí, člověk ani neví jak, země sama od sebe přináší plody, nejprve klas, pak zralé zrno v klasu – a tehdy člověk vezme srp, protože nastaly žně. (Markovo evangelium 4,26-29) Žít odpuštění znamená opustit poušť a vejít do zahrady.

Pro církev znovu nadešel čas chopit se radostné zvěsti o odpuštění. Je čas návratu k podstatnému, abychom na sebe brali slabosti a těžkosti svých bratří. Odpuštění je síla, která křísí k novému životu a vlévá odvahu hledět do budoucnosti s nadějí.

Také Matoušovo povolání zapadá do perspektivy milosrdenství. Když Ježíš procházel kolem Matoušovy celnice, jejich zraky se střetly. Pohledem plným milosrdenství Ježíš tomuto muži odpustil hříchy, překonal odpor ostatních učedníků a jeho, hříšníka a celníka, si zvolil za jednoho z Dvanácti. Když svatý Beda Ctihodný komentoval tento evangelní výjev, napsal, že Ježíš pohlédl na Matouše se slitováním a vyvolil jej: miserando atque eligendo. Tato slova na mne vždycky působila, takže jsem si je vzal za své heslo.

To může být odpověď plná naděje na otázku „Co se mnou Bůh zamýšlí?“ Asi jsme vícekrát slyšeli: „Bůh má s tvým životem smysluplný plán, Bůh tě miluje.“ Jestli pochybuji – ale to Bohu opravdu k něčemu budu? Něco se mnou dokáže? Dokázal s Matoušem – a to jeho startovní čára byla v tehdejší společnosti hodně hluboko v mínusových hodnotách. Pracovník finančního úřadu ve službách cizího státu, jehož příjmem je část daní, které mu já v celnici odvedu. Něco tak strašného si v reálném světě snad ani neumíme představit. A před takového člověka Ježíš přestoupil a jako řeč stačila jedna Ježíšova věta: „Pojď za mnou.“ Protože byla pronesena s takovou láskou, že to rozseklo celý dosavadní Matoušův svět. A pohled Ježíšových očí byla taková porce naděje do budoucna, že bylo velmi snadné všeho nechat a jít s Ježíšem. O tom papež mluví, když žasne nad Matoušovým povoláním: Ježíš pohlédl na Matouše se slitováním a vyvolil jej.

V podobenstvích o milosrdenství Ježíš zjevuje přirozenost Boha, kupříkladu tam, kde se Otec nevzdává, dokud soucitem a milosrdenstvím neodstraní hřích a nepřemůže odpor. Známe zvláště tři taková podobenství: o ztracené ovci, o ztracené minci a podobenství o otci a dvou synech (Lukášovo evangelium 15,1-32). Bůh je v těchto podobenstvích vždycky představován jako plný radosti, zvláště když odpouští. Nacházíme v nich jádro evangelia i naší víry, protože milosrdenství se zde prezentuje jako síla, která vše přemáhá, naplňuje srdce láskou a utěšuje odpuštěním.

Věřohodnost církve prochází cestou milosrdné a soucitné lásky. Církev „prožívá neuhastitelnou touhu nabízet milosrdenství“.

Prosme, abychom poznali, prožili a přijali za svou Milosrdnou Boží lásku.